OGM
MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİYOLOJİ Sınıf-9

KONU MANTARLAR ÂLEMİ

Mantarlar doğada oldukça bol bulunur. Toprakta ve havada çok sayıda mantar sporu vardır. Salça, ekmek, limon, peynir gibi gıdalar açıkta bırakıldığında üzerinde oluşan küfler bunun en belirgin örneğidir.

Mantarlar, çoğunlukla çok hücreli ve ayrıştırıcı beslenen; bir kısmı da parazit olarak yaşayan organizmalardır. Ayrıştırıcı mantarlar, hücre dışına salgıladığı enzimler yoluyla organik atıkları inorganik maddelere dönüştürür. Mantarlar, doğadaki madde döngülerinde rol oynadığından ekosistemlerin devamlılığı açısından önemlidir.

Mantar hücreleri, bir veya birden fazla çekirdeğe, kitinden yapılmış hücre duvarına sahiptir. Genellikle nemli yerlerde yaşar. Kök, gövde, yaprak gibi özelleşmiş yapılar bulundurmaz. Glikozu glikojen olarak depolar. Maya mantarı hariç bazı mantar türlerinde hif adı verilen pamuksu yapıya sahip uzantılar bulunur. Hiflerin birleşmesiyle oluşan yapıya miselyum denir. Miselyumlar mantarın bulunduğu ortama tutunmasında, yayılmasında ve beslenmesinde etkilidir.

Bazı mantar türleri, bitki ve alglerle birlikte karşılıklı faydaya dayalı ortak yaşam şekilleri oluşturur. Bitkilerin köklerine yerleşen bazı mantar türleri bitkinin topraktan su, fosfor, azot gibi maddeleri almalarını kolaylaştırır; bitki ise mantara organik besin sağlar. Ürettiği etken maddeler bitkiyi parazitlere karşı korur. Mantarlar alglerle birlikte liken adı verilen yaşam birliğini oluşturur.

Mantarlarda genellikle eşeyli ve eşeysiz üremenin birbirini takip ettiği özel bir üreme şekli görülür. Üreme sırasında meydana getirilen sporlar; rüzgâr, su ve böceklerin etkisiyle çevreye dağılır. Sporlar çevre şartlarına oldukça dayanıklı olup yıllarca canlılığını koruyabilir. Bazı mantar türlerinde ise ikiye bölünme veya tomurcuklanma ile eşeysiz üreme görülür.

SORULAR

1.
Mantarlar âlemini oluşturan canlılar ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi doğrudur?

A) Klorofilleri bulunduğundan fotosentez yaparlar.
B) Prokaryort hücre yapısındadır.
C) Çoğunlukla sporla ürerler.
D) Kontraktil kofulları vardır.
E) Hücre çeperleri bulunmaz. **CEVAP: C**

2.
Mantarlarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Klorofil içerme
B) Nişasta depolama
C) Kitin yapılı hücre duvarı bulundurma
D) Gerçek kökleriyle topraktan su alma
E) Mineral sentezleme **CEVAP: C**

3.
Aşağıda verilen özelliklerden hangisi mantarlar âleminin özelliklerinden biri <u>değildir</u>?

A) Sporla üreme
B) Selüloz hücre çeperi bulundurma
C) Glikojen sentezleme
D) Ökaryot yapılı olma
E) Saprofit beslenme **CEVAP: B**